

Razvojnaja agencija ROD

Območna zbornica za severno Primorsko

Slovensko deželno gospodarsko združenje
www.siz.si
Unione regionale economica slovena
www.ures.it

Sektor Informacijsko komunikacijskih Tehnologij v Sloveniji

2007-2013
cooperazione territoriale europea
programma per la cooperazione
transfrontaliera
Italia-Slovenia
evropsko teritorialno sodelovanje
program čezmejnega sodelovanja
Slovenija-Italija

Investiamo nel
vostro futuro!

Nalozba v vašo
prihodnost!

www.ita-slo.eu

Progetto cofinanziato dal Fondo europeo di
sviluppo regionale

Projekt sofinancira Evropski sklad
za regionalni razvoj

Vsebina

1 VLOGA IKT Z NACIONALNEGA VIDIKA	3
1.1 UGODNA DEJSTVA	3
1.2 DRSENJE NAVZDOL	3
1.3 EKOSISTEM TALENTOV	4
2 SITUACIJA NA PODROČJU IKT V LETU 2010 IN PERSPEKTIVE.....	7
3 E-UPRAVA	14
4 NAJPOMEMBNEJŠI AKTERJI V IKT V SLOVENIJI.....	16
5 ZAKLJUČEK	17

1 VLOGA IKT Z NACIONALNEGA VIDIKA

1.1 Ugodna dejstva

Slovenska podjetja na področju IKT so bila pretekla desetletja v stalnem stiku s svetovnim tehnološkim razvojem in zadnjimi trendi. Njihovi izdelki in rešitve so bili v svetu poznani in cenjeni. Na lestvicah razvitosti IKT se je Slovenija pred približno desetimi leti uvrščala zavidljivo visoko, napredne rešitve in storitve smo vpeljevali in predstavljali med prvimi ali celo prvi. Vse to je temeljilo na več, za Slovenijo zelo ugodnih dejstvih. Imeli smo mnoga ugledna proizvodna podjetja, ki so bila sposobna lastnega razvoja, izdelave in trženja izdelkov ter storitev. Tudi operaterji so imeli razvojne ekipe in so ambiciozno uvajali nove storitve in tehnologije. Slovensko tržišče je majhno, številčno omejeno z zelo zahtevnimi uporabniki, ki ponudijo hitro povratno informacijo o uspešnosti in smiselnosti uvajanja novosti, zato je Slovenija lahko idealen živ laboratorij za najnaprednejše tehnologije, izdelke in storitve, ki se potem z bistveno manjšim tveganjem in večjo verjetnostjo uspeha prenesejo na večja tržišča in razširijo globalno.

Na ozemlju Slovenije se križata dva izjemno pomembna prometna koridorja, in sicer deseti, ki poteka med Hamburgom in Istanbulom, ter peti, ki povezuje Barcelono in Kijev. Z normalizacijo razmer na zahodnem Balkanu in nadaljnjim približevanjem tega območja Evropski uniji bo imel predvsem deseti prometni koridor vse večji pomen. Z vstopom v Evropsko unijo in odpravo administrativnih ovir, ki so jih pomenile državne meje, uvedbo skupne evropske valute, prostega pretoka kapitala, ljudi in storitev ali izdelkov je Slovenija zares postala odlično izhodišče in vozlišče v osrednjem delu Evrope. Vsi ti dejavniki so bili v preteklosti podprti z močnimi vlaganji, predvsem podjetij v razvoj in raziskave na področju IKT ter v posodobitev informacijske infrastrukture.

1.2 Drsenje navzdol

S splošno svetovno gospodarsko recesijo ter procesi liberalizacije trga so se vlaganja v razvoj IKT močno zmanjšala, ponekod celo ustavila, Slovenija pa je na lestvici razvitosti IKT začela izgubljati mesta in drseti navzdol. Nadaljevanje takega trenda bi lahko pomenilo, da bomo v kratkem od uvajanja inovativnih pionirskih rešitev, ki smo jih lahko tržili in ponudili tudi drugim, prešli v fazo posnemovalcev in uvajanja rešitev, ki so jih razvili drugi.

Za spodbudo gospodarstvu pri izhodu iz recesijskega zastoja niso dovolj zgolj vlaganja v »tradicionalno infrastrukturo«, torej v cestno, železniško in energetska omrežja. Vzpostavitev pogojev za delovanje »high-tech« države zahteva dobro strategijo in naložbe v IKT. Uspešen, dinamičen, sodoben in močan sektor IKT je odločilen za prihodnjo splošno gospodarsko konkurenčnost, okoljsko vzdržnost in družbeno-socialno blaginjo. Slovenija ima na tem področju več izzivov.

1.3 Ekosistem talentov

Prihodnost komunikacij temelji na širokopasovnih podatkovnih omrežjih s hitrostmi nad 10 Mbit/s ter uporabo naprednih storitev v zdravstvu, šolstvu, javni upravi, transportu, energetiki ... V gradnjo vsaj osnovnih širokopasovnih priključkov (2 Mbit/s) in storitev za vse državljanke bi morali v kratkem vložiti med 400 in 500 milijonov evrov. Najpomembnejši slovenski igralci na tržišču IKT morajo ob aktiviranju sredstev EU znatno povečati vlaganja v razvoj, okrepiti povezovanje z znanstveniki in raziskovalci ter vzpostaviti stimulatívno delovno in raziskovalno okolje znanja. Naši najbolj nadarjeni posamezniki nam prepogosto uidejo v tujino, zato potrebujemo »ekosistem nadarjenih«, ki bo vzgajal in ohranjal vrhunski kadrovski potencial v domačem okolju. IKT je globalna »veda« in izobrazba, pridobljena na tem področju, omogoča zaposlitev povsod po svetu. Pa ne kakršno koli zaposlitev - vrhunski inženirji IKT z znanjem jezikov in po možnosti še z nekaj projektnih izkušenj so iskani kot vroče žemljice, in temu primerno tudi plačani. Panoga IKT ponuja odlične možnosti tudi za samostojno podjetništvo, saj statistika slovenskih start-up podjetij kaže, da jih je večina prav s področja IKT oziroma telekomunikacij.

V Evropi bo v naslednjih štirih letih manjkalo več sto tisoč strokovnjakov IKT, ki bodo potrebni na vseh področjih, ki se jih dotikajo sodobne tehnologije. V preteklih desetletjih je Slovenija naredila strateško napako, ker je zapirala razvojne oddelke in zanemarila sodelovanje industrije z razvojnimi podjetji in znanostjo. Razmerje med številom diplomiranih inženirjev, magistrrov in doktorjev v podjetjih in številom le-teh v javnem sektorju je pri nas dvakrat do štirikrat slabše kot v Avstriji, Nemčiji, Franciji, na Finskem, Švedskem in podobnih državah. To se odraža tudi v poglobljanju gospodarske krize v Sloveniji, medtem ko v omenjenih državah gospodarstvo že pospešeno deluje in je najhuje verjetno že za njimi. Žal so to strukturne spremembe na dolgi rok, morebitni rezultati pa bodo vidni šele po sedmih do desetih letih.

Skladno z Digitalno agendo 2020 EU je nujno več vlagati v infrastrukturo IKT, povečati zaupanje v internet in njegovo varnost, zagotoviti dostop do veliko hitrejšega interneta, spodbuditi naložbe v raziskave in razvoj, širiti digitalno pismenost, znanje in vključevanje ter uporabo IKT pri spoprijemanju z družbenimi izzivi, kot so na primer podnebne spremembe, naraščajoči stroški v zdravstvu in energetika. Samo z doslednim upoštevanjem in uresničevanjem navedenih prioritet bo mogoče doseči trajnostno in pametno gospodarsko rast ter naraščajoč življenjski standard. Če bomo zmogli in znali delati pametno, tudi ne bo take potrebe po delati več.

Slovenija je skozi desetletja na področju IKT dosegala številne uspehe, ki bi jih morali izkoristiti kot odlično izhodišče za nadaljevanje in nadgradnjo svojega tehnološkega razvoja. Z ustreznimi državnimi pobudami, sodelovanjem podjetij, inštitutov in fakultet ter učinkovitejšo uporabo evropskih sredstev lahko močno okrepimo sektor IKT, dvignemo raven tehnološke razvitosti in tako posredno spodbudimo celotno slovensko gospodarstvo.

Slovenski trg informacijskih in komunikacijskih tehnologij je doživljal v letih 2000-2006 bliskovit tehnološki razvoj v vseh tržnih segmentov. V letu 2006 je dosegel vrednost 1.556,23 milijonov EUR. Tržni segment IT predstavljal 573,68 milijonov EUR, torej 36,9 % delež celotnega trga, medtem ko je v letu 2002 njegov delež predstavljal le 28,5 % celotnega trga.

Slovenski trg informacijskih in komunikacijskih tehnologij smo takrat potemtakem opredeli med bolj razvite in zrele trge Centralne in Vzhodne Evrope. Razlogi za tovrstno klasifikacijo tičijo v relativno visokem deležu IT storitev glede na celoten trg in njegovo konstantno rast. Delež slednjega je dober pokazatelj razvitosti trga. Vsak razvit trg teži k temu, da bi dosegel čimvišji delež IT storitev oz. ga celo v primerjavi s telekomunikacijskimi storitvami presešel.

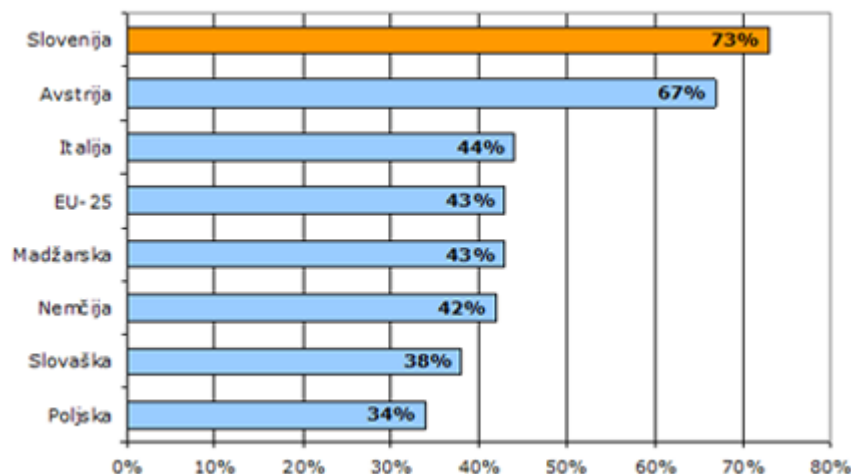
Razlika med rastjo segmentov IT storitev in telekomunikacijami je najvišji na Irskem ($\Delta = 5,0$ %). Sledi ji Avstrija ($\Delta = 3,8$ %), EU indeks znaša 2,9 %, Slovenija meri 2,7 % indeks, Hrvaška pa 1,8-odstotni.

SLOVENSKI TRG IKT INDUSRIJE JE EDEN NAJBOLJ PRODORNIH IN HITRO RAZVIJAJOČIH SE PODROČIJ V SLOVENIJI. ZASLUGO ZA NJEGOV NAPREDEK LAHKO PRIPIŠEMO ČLOVEŠKIM VIROM IN DOBRO RAZVITI IKT INFRASTRUKTURI, KAR JE REZULTAT ZGODNJEGA NACIONALNEGA URESNIČEVANJA TOVRSTNE INDUSTRIJE KOT PREDNOSTNEGA RAZVOJA.

Inovativen duh in spretna tehnična znanja so pglavite prednosti slovenske delovne sile. V nekaj več kot 1.600 podjetij IKT industrije je zaposlenih preko 13.500 ljudi. Hiter napredek sektorja je zgovoren pokazatelj tovrstne dejavnosti kot zelo uspešne. Število zaposlenih v IKT industriji se je med leti 2000 in 2006 v povprečju povečevalo za 5,1 % na leto v primerjavi s celotnim deležem zaposlenosti v Sloveniji, ki znaša 0,4 % na leto. Konstantno širjenje IKT industrije je hkrati tudi posledica povečanega povpraševanja po IKT storitvah.

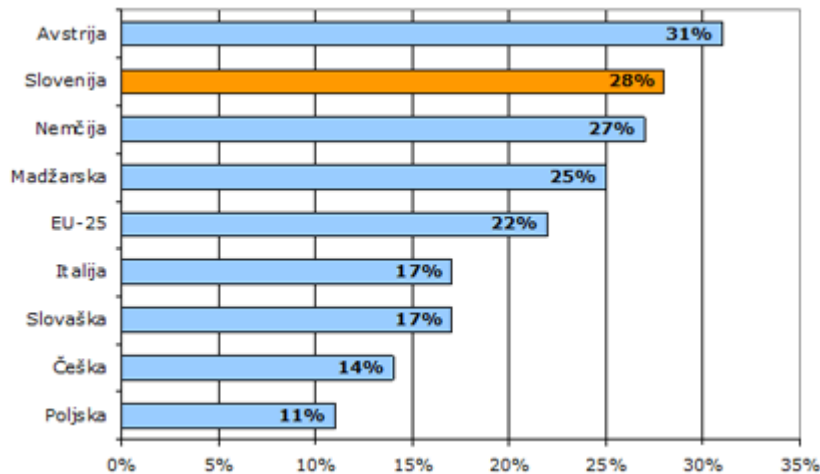
Slovensko gospodarstvo je kmalu spoznalo zahteve po mlademu izobraženemu kadru, ki je usposobjen za potrebe »Nove ekonomije«. Računalniške vede so bile pred tridesetimi leti vključene v šolski učni načrt in od takrat dalje se je zanimanje študentov za študij informacijske in kominikacijske tehnologije močno povečalo tako na Univerzi v Ljubljani kot v Mariboru. V zadnjih nekaj letih je število študentov močno poraslo in je že doseglo številko 7.000. Za srednješolski izobraževalni program elektrotehnike, računalništva, informatike in telekomunikacij pa je zainteresirano 9.200 dijakov.

1. Raven posameznikovega visoko zahtevanega računalniškega znanja, 2005 (odstotek od celotne populacije študentov)

Vir: Eurostat, 2007

2. Raven posameznikovega visoko zahtevanega računalniškega znanja, 2006 (odstotek od populacije stare med 16-im in 74-im letom)

Vir: Eurostat, 2007

REPUBLIKA SLOVENIJA LEŽI V OSRČJU EVROPE NA RAZPOTJU TRGOVSKIH IN TRANSPORTNIH POTI, KAR DAJE SLOVENIJI PRODORNO PREDNOST NA TRGU IN POJASNJUJE NJEN ZGODOVINSKI, KULTURNI IN EKONOMSKI PROFIL.

Vloga IKT industrije v slovenskem izvozu je izrednega pomena. Med leti 2000 in 2006 je znašala povprečna letna rast izvoza 11,1 %. Izvozniki telekomuniacijske opreme so k celotnemu izvozu IKT industrije doprinesli skoraj 34 %, sledijo pa jim ponudniki storitev informacijskih tehnologij. Hermes Softlab ostaja vodilno podjetje na področju storitev informacijske tehnologije v državi, medtem ko je Telekom Slovenije še vedno vodilni slovenski izvoznik telekomunikacijskih storitev.

Slovenska podjetja vzdržujejo prisotnost na tujih trgih z neposrednimi naložbami. Trend je viden predvsem med podjetji IKT industrije, zlasti pri investiranju na novo razvijajoče se trge bivše Jugoslavije. Dober položaj na trgu pa so slovenska podjetja dosegla tudi v CIS državah.

Zahvaljujoč odlični geografski legi in dobrimi več desetletnimi gospodarskimi povezavami s sosednimi državami ima Slovenija odličen položaj za nemoten razvoj različnih trgov. Posledično narašča število mednarodnih podjetij, ki ustanavljajo svoje regionalne centre v Sloveniji. Tuje investitorje privablja predvsem strokovno znanje lokalnih gospodarstvenikov, prodajnega osebja in področnih inženirjev ter podrobno poznavanje lokalnega trga. Prav tako dobro govorijo tuje jezike, seznanjeni so z zakonodajo, so iznajdljivi in kar je najpomembnejše, odprti so do tujih kultur.

SLOVENIJA LEŽI NA STIČIŠČU DVEH PAN-EVROPSKIH TRANSPORTNIH KORIDORJEV ZA CESTNI IN ŽELEZNIŠKI PREVOZ. TRANSPORTNA IN INFORMACIJSKO-TEHNOLOŠKA INFRASTRUKTURA STA ŠIROKO RAZVEJANI. KOPRSKO PRISTANIŠČE NA JADRANSKEM MORJU JE NAJHITREJŠA MOŽNA POMORSKA POVEZAVA ZA TOVOR, KI PRIHAJA IZ AZIJE V CELINSKE DRŽAVE CENTRALNE EVROPE PA VSE DO DRŽAV SUEŠKEGA PREKOPA.

Glede razvoja IKT infrastrukture, je Slovenija korak naprej pred ostalimi novimi članicami Evropske Unije. Na lestvici DAI, ki kaže indeks digitalnega dostopa in služi kot merilo vsestranskega razvoja informacijske družbe v državi, zaseda Slovenija 24. mesto in tako celo prehiteva nekatere članice EU-15, med njimi Irsko, Španijo, Grčijo in Portugalsko.

2 SITUACIJA NA PODROČJU IKT V LETU 2010 IN PERSPEKTIVE

Za Slovenijo se ugotavlja, da je ta v zadnjih letih dosledno dosegala napredek na področju razvoja informacijske družbe. Razširjenost tako dostopa do interneta kot širokopasovnega dostopa je primerljiva s povprečjem Evropske unije, zelo dobre rezultate pa smo dosegli pri dostopnosti storitev javne uprave.

Kakšna je danes razvitost informacijske družbe v Sloveniji nam kažeta spodnji tabeli:

3. Slovenija po kazalnikih enotnega informacijskega prostora

Kazalnik	EU 27	Slovenija	Rang
Širokopasovna pokritost (št. širokopasovnih povezav na 100 preb)	23,9%	22,1 %	12
Delež gospodinjstev s širokopasovno povezavo	56 %	56 %	13
Delež podjetij s širokopasovno povezavo	83 %	85 %	13
Delež posameznikov, ki uporabljajo internet	60 %	58 %	15

4. Slovenija po kazalnikih inovacije in investicije v IKT

Kazalnik	EU 27	Slovenija	Rang
Delež podjetij, ki uporabljajo odprtokodni sistem	14 %	15 %	10
Delež internetnega naročanja podjetij	24 %	20 %	13
Delež internetne prodaje v podjetjih	12 %	11 %	14
Delež podjetij, ki sprejemajo ali pošiljajo elektronske račune	23 %	9 %	24
Delež podjetij, ki uporabljajo varni e-podpis	26 %	85 %	1
Delež zaposlenih z znanjem IKT od vseh skupaj zaposlenih	18,46 %	21,58 %	7
Delež sredstev za IT v BDP (2008)	2,4 %	1,6 %	16

V letu 2011 bodo izdatki za informacijsko tehnologijo (IT) po svetu znašali 3,67 bilijona (milijon milijonov) ameriških dolarjev, kar je 7,1% več kot lani, napoveduje analitska hiša Gartner.

Ta ocena je bolj optimistična kot prehodne napovedi, saj je Gartner v 1. četrtnem letu leta predvideval, da se bodo izdatki za IT v letu 2011 povečali za 5,6%. Gartner med drugim ugotavlja, da so potresi na Japonskem trg IT prizadeli manj, kot je bilo pričakovati.

Največja rast izdatkov glede na lansko leto je predvidena za IT področje strojne opreme (11,7%). Sledijo programska oprema (9,5% rast), telekomunikacije (6,6%) in IT storitve (6,6%).

Najbolj vroče podpodročje IT je računalništvo v oblaku, ki je sicer lani predstavljalo le 2% vseh izdatkov za IT, vendar napovedi kažejo, da bo raslo 4-krat hitreje od povprečne rasti IT. Do leta 2015 naj bi računalništvo v oblaku predstavljalo 5% vseh sredstev, namenjenih za IT.

Globalni izdatki za IT (2010-2011)

Področje	2010		2011	
	Izdatki (milijard USD)	Letna rast	Izdatki (milijard USD)	Letna rast
IT storitve	793	3,1%	846	6,6%
Programska oprema	244	8,4%	268	9,5%
Strojna oprema	357	12,1%	419	11,7%
Telekomunikacije	2.015	7,3%	2.140	6,9%
IT skupaj	3.427	5,9%	3.672	7,1%

Vir: Gartner

Vir: Gartner.com, 30.6.2011.

Podjetja so v letu 2009 nabavila za 644,4 milijona EUR (brez DDV) opreme in storitev za IKT

V letu 2009 so podjetja z 10 ali več zaposlenimi osebami (v nadaljevanju podjetja) namenila za nabavo strojne in programske opreme za informacijsko-komunikacijsko tehnologijo (IKT) ter za nabavo storitev in svetovanj za informacijsko tehnologijo (IT) in telekomunikacijskih storitev¹ 644,4 milijona EUR (brez DDV) ali 1,35 % vrednosti vseh njihovih nabav v letu 2009.

Podjetja v storitvenih dejavnostih so za ta namen porabila 446,3 milijona EUR (brez DDV) ali 69 %, podjetja v proizvodnih dejavnostih pa 198,1 milijona EUR (brez DDV) ali 31 % celotne vrednosti sredstev za ta namen.

Velika podjetja (glede na število zaposlenih oseb) so za ta namen porabila največ, in sicer 283,9 milijona EUR (brez DDV) ali 1,48 % vrednosti vseh svojih nabav; srednje velika podjetja so za ta namen porabila 220,2 milijona EUR (brez DDV) ali 1,39 %, mala podjetja pa 140,3 milijona EUR (brez DDV) ali 1,11 % vrednosti vseh svojih nabav.

Pri nabavah opreme za IKT in storitev za IT so podjetja v letu 2009 namenila največ sredstev za nabavo informacijske opreme (računalnikov, opreme za obdelavo podatkov, strežnikov, tipkovnic, mišk, skenerjev ipd.), in sicer 25 %. 23 % sredstev za ta namen so porabila za nabavo storitev in svetovanj za IT (gostovanj spletnih strani, vodenja poslovnih procesov, oskrbe z infrastrukturo IT, načrtovanja in razvoja uporabniške programske opreme, vzdrževanja in popravil računalnikov ipd.), 18 % za nabavo predpakirane (standardne), poslovne in storilnostne programske opreme, licenčnih storitev in telekomunikacijskih storitev, 14 % za nabavo komunikacijske opreme (telefonskih aparatov, alarmnih naprav itd.) in 2 % za nabavo druge opreme za IKT (monitorjev, projektorjev itd.).

¹ V nabavo je vključena nabava strojne opreme: informacijske opreme (računalnikov, strežnikov, skenerjev itd.), komunikacijske opreme (telefonski aparati, alarmne naprave itd.), druge opreme za IKT (monitorji, digitalni fotoaparati, videokamere itd.); nabave programske opreme (predpakirane oz. standardne, poslovne in storilnostne programske opreme, licence); nabava storitev ter svetovanj za informacijsko tehnologijo in nabava telekomunikacijskih storitev.

Za nakup storitev in svetovanj za IKT so podjetja porabila 145,7 milijona EUR (brez DDV)

Ta znesek je pomenil 23 % vrednosti vseh nabav opreme in storitev za IKT. V vrednost storitev in svetovanj za IKT so bile vključene storitve gostovanja internetnih strani, oskrbe z infrastrukturo IT, načrtovanja ter razvoja uporabniške programske opreme, vzdrževanja in popravila računalnikov, upravljanja računalniškega omrežja ipd.

Največji del celotnega zneska za nabavo storitev in svetovanj za IKT so za ta namen porabila velika podjetja, in sicer 49 %; srednje velika podjetja so porabila 29 %, mala podjetja pa 22 % za to namenjenih sredstev.

Podjetja v storitvenih dejavnostih so za nabavo storitev in svetovanj za IKT porabila 60 %, podjetja v proizvodnih dejavnostih pa 40 % skupnega zneska za to namenjenih sredstev.

Za nabavo telekomunikacijskih storitev (tj. za uporabo storitev fiksne in mobilne telefonije ter za nabavo storitev dostopa do interneta itd.) so podjetja porabila skupaj 116,2 milijona EUR (brez DDV) ali 18 % celotnega zneska, namenjenega za nabavo opreme in storitev za IKT.

Posamezno podjetje je za telekomunikacijske storitve porabilo povprečno 15.669 EUR. Najmanj sredstev so za ta namen porabila mala podjetja (glede na število zaposlenih oseb), in sicer 8.477 EUR na podjetje; srednje veliko podjetje je porabilo povprečno 28.055 EUR, veliko podjetje pa povprečno 133.894 EUR.

Način dostopa do interneta v podjetjih je na povprečni strošek nabave telekomunikacijskih storitev vplival takole: podjetja, ki so januarja 2010 uporabljala za dostop do interneta le ozkopasovni dostop (9 % podjetij), so v letu 2009 porabila za nabavo telekomunikacijskih storitev povprečno 408 EUR, podjetja s samo fiksnim širokopasovnim dostopom (prek DSL, druge fiksne širokopasovne povezave; 85 % podjetij) povprečno 5.189 EUR, podjetja s fiksnim in mobilnim širokopasovnim dostopom (mobilni dostop prek modema 3G ali mobilnega telefona 3G; 88 % podjetij) pa povprečno 15.202 EUR.

Za razvoj računalniške programske opreme v svojem podjetju za svoje potrebe so podjetja namenila 78,8 milijona EUR

Strokovnjake za informacijsko tehnologijo (IT), ki so se v svojem delovnem času ukvarjali tudi z razvojem računalniške programske opreme za potrebe svojega podjetja, je v 2009 zaposlovalo 11 % podjetij. Z razvojem računalniške opreme se je v teh podjetjih ukvarjalo približno 14.000 zaposlenih strokovnjakov IT.

Stroški za razvoja računalniške programske opreme za potrebe lastnega podjetja so v letu 2009 znašali 78,8 milijona EUR. 60 % tega zneska so za ta namen porabila podjetja v storitvenih dejavnostih, 40 % pa podjetja v proizvodnih dejavnostih.

Skoraj četrtina podjetij je IKT uporabljala brezplačno znotraj skupine podjetij

23 % podjetij je uporabljalo brezplačno informacijsko-komunikacijsko tehnologijo znotraj skupine podjetij (npr. skupna uporaba programske opreme, ki jo je nabavilo in zanjo plačalo licenco podjetje znotraj skupine podjetij). V storitvenih dejavnostih je takšno obliko brezplačne IKT uporabljalo 28 % podjetij, v proizvodnih dejavnostih pa 19 % podjetij.

Brezplačna uporaba IKT znotraj skupine podjetij je bila najbolj razširjena med podjetji v informacijski in komunikacijski dejavnosti, in sicer jo je uporabljalo 42 % teh podjetij; med podjetji v predelovalnih dejavnostih (proizvodnja naftnih, kemičnih, farmacevtskih surovin, izdelkov iz gume, plastičnih mas, nekovinskih mineralnih izdelkov) je bilo takih podjetij 34 %, med podjetji v dejavnosti trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil 30 % in prav tako 30 % tudi med podjetji v strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih. Brezplačna uporaba IKT znotraj skupine podjetij je bila najmanj razširjena med podjetji v dejavnosti strežba jedi in pijač; uporabljalo jo je 9 % teh podjetij.

Delež investicij v programsko in strojno opremo za IKT največji v podjetjih v storitvenih dejavnostih

V letu 2009 so podjetja namenila za IKT² 8 % ali 324,6 milijona EUR vseh investicij v opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva. Največji delež investicij v IKT so predstavljale investicije v opredmetena osnovna sredstva. 41 % vseh investicij v IKT so predstavljale investicije v informacijsko opremo, 27 % v komunikacijsko opremo, 4 % pa v drugo opremo za IKT. Investicije v neopredmetena osnovna sredstva za IKT (predpakirano, poslovno in storilnostno programsko opremo, licence) so predstavljala 28 % vseh investicij v IKT.

Delež investicij v IKT glede na vse investicije v letu 2009 je bil največji v podjetjih v storitvenih dejavnostih, in sicer je obsegal 13 %. V podjetjih v proizvodnih dejavnostih je delež investicij v IKT obsegal 4 %.

Za programsko opremo so namenila največ sredstev podjetja v finančnem sektorju

Podjetja v finančnem sektorju so v letu 2009 namenila za IKT (strojna, programska oprema IKT, storitve in svetovanja za IKT ter telekomunikacijske storitve) 146,9 milijonov EUR (brez DDV) ali 1.59 % celotne vrednosti vseh njihovih nabav.

Največji del teh sredstev so podjetja v finančnem sektorju porabila za nabavo predpakirane (standardne) programske opreme, poslovne in storilnostne opreme ali licenčnih storitev, 28 %; 26 % teh sredstev so namenila za nabavo storitev in svetovanj za IKT, 22 % za nabavo informacijske opreme, 21 % za nabavo telekomunikacijskih storitev, 2 % za nabavo komunikacijske opreme in 1 % za nabavo druge opreme za IKT.

Stroški za razvoj računalniške programske opreme za potrebe lastnega podjetja so v podjetjih v finančnem sektorju znašali 32,5 milijona EUR.

Stroški za telekomunikacijske storitve (stroški mobilne in fiksne telefonije, dostopa do interneta itd.) so v teh podjetjih znašali 30,1 milijona EUR (brez DDV). Posamezno podjetje v tem sektorju je za telekomunikacijske storitve porabilo povprečno 552.000 EUR (brez DDV).

Za investicije v opredmetena ali neopredmetena osnovna sredstva za IKT (informacijska, komunikacijska, druga oprema za IKT ter predpakirana, poslovna in storilnostna programska

² Investicije v IKT vključujejo investicije v opredmetena osnovna sredstva (informacijsko opremo, komunikacijsko opremo in drugo opremo za IKT) ter neopredmetena osnovna sredstva (predpakirano oziroma standardno, storilnostno in poslovno programsko opremo ter licence).

oprema, licence) so podjetja v finančnem sektorju namenila 43 % vseh njihovih investicij ali 54,5 milijona EUR.

48 % vseh za IKT namenjenih investicij je bilo porabljenih za neopredmetena osnovna sredstva, predpakirano (standardno) programsko opremo, poslovno in storilnostno opremo in za licence. Pri investicijah v opredmetena osnovna sredstva je bilo 43 % sredstev porabljenih za informacijsko tehnologijo, 6 % za komunikacijsko tehnologijo, 3 % investicij pa za drugo opremo za IKT.

Širokopasovni dostop do interneta najmanj pogost na redko naseljenih območjih

Dostop do interneta je v prvem četrtletju 2010 imelo v Sloveniji 68 % gospodinjstev (v EU-27: 70 %). Razširjenost dostopa do interneta je povezana tudi s stopnjo urbanizacije območja, na katerem biva posamezno gospodinjstvo: največ gospodinjstev z dostopom do interneta je bilo na srednje gosto naseljenih območjih, in sicer 75 % (v EU-27: 72 %); na gosto naseljenih območjih je imelo dostop do interneta 68 % gospodinjstev (v EU-27: 74 %), na redko naseljenih območjih pa 63 % gospodinjstev (v EU-27: 60 %).

Med gospodinjstvi z dostopom do interneta je bilo 62 % takih, ki so imela dostop do interneta prek fiksne ali mobilne širokopasovne internetne povezave. Na redko poseljenih območjih je bilo takih gospodinjstev najmanj, in sicer 55 % (v EU-27: 50 %), hkrati pa je bilo tam največ gospodinjstev z dostopom do interneta prek fiksne ali mobilne ozkopasovne internetne povezave (8 %). Na gosto naseljenih območjih je bilo gospodinjstev s širokopasovnim dostopom do interneta 64 % (EU-27: 66 %), na srednje gosto naseljenih območjih pa 69 % (v EU-27: 63 %).

Nekatera gospodinjstva nimajo interneta, ker ga ne potrebujejo

32% gospodinjstev v Sloveniji pa v prvem četrtletju 2010 dostopa do interneta ni imelo. 64 % teh gospodinjstev interneta ni potrebovalo, 58 % teh gospodinjstev ga ni imelo zato, ker za to niso imela ustreznega znanja, 26 % pa ga ni želelo imeti. Odstotek gospodinjstev brez dostopa do interneta je bil največji v redko naseljenih območjih, in sicer je bilo tam takih gospodinjstev 37 %.

64 % gospodinjstev izmed teh interneta ni potrebovalo, 62 % ga ni imelo zaradi pomanjkljivega znanja, 23 % pa ga ni želelo imeti.

V gosto naseljenih območjih interneta ni želelo imeti 35 % gospodinjstev, v srednje gosto naseljenih pa 24 % gospodinjstev.

Uporabnikov interneta je v redko naseljenih območjih manj kot drugje

Uporabnikov interneta, tj. oseb, ki so internet uporabljale v zadnjih treh mesecih, je bilo med prebivalci Slovenije, starimi 10-74 let, v prvem četrtletju 2010 70 %. 56 % teh oseb je internet uporabljalo vsak ali skoraj vsak dan. Največ uporabnikov interneta, 75 %, je bilo v srednje gosto naseljenih območjih; tam je internet vsak dan ali skoraj vsak dan uporabljalo 60 % uporabnikov interneta. V gosto naseljenih območjih je bilo med prebivalci 71 % uporabnikov interneta, med temi pa 58 % »dnevni uporabnikov« interneta. V redko

naseljenih območjih je internet uporabljalo 65 % prebivalcev, med temi pa ga je vsak ali skoraj vsak dan uporabljalo 51 % prebivalcev.

V gosto naseljenih območjih se mobilni dostop do interneta uporablja pogosteje kot drugje

Med uporabniki interneta v starosti 10-74 let je bilo v lanskem prvem četrtletju 12 % takih, ki so za dostop do interneta uporabljali prenosni računalnik z brezžično povezavo. Tak dostop je imelo v gosto naseljenih območjih 15 %, v srednje gosto in redko naseljenih območjih pa 12 % uporabnikov interneta.

Prek mobilnega telefona je dostopalo do interneta 17 % uporabnikov, starih 10-74 let. 13 % izmed teh je dostopalo do interneta prek mobilnega telefona z ozkopasovno povezavo (npr. WAP, GPRS), 10 % pa prek mobilnega telefona s širokopasovno internetno povezavo (npr. UMTS, HSDPA). Tak način dostopa do interneta je uporabilo največ uporabnikov v gosto naseljenih območjih, 18%; v srednje gosto poseljenih območjih je tako dostopalo do interneta 17%, v redko naseljenih območjih pa 16 % uporabnikov.

Odstotek uporabnikov spletnih družabnih omrežij največji v srednje gosto poseljenih območjih

30% uporabnikov interneta v starosti 10-74 je v prvem četrtletju 2010 ustvarjalo ali urejalo lastni profil v spletnih družabnih omrežjih. Največ takih uporabnikov je bivalo v srednje gosto naseljenih območjih, 35%; v gosto naseljenih območjih jih je bilo 28%, v redko naseljenih območjih pa 27 %.

Tudi pri iskanju službe in pošiljanju prijav uporabniki interneta v redko naseljenih območjih manj pogosto uporabljajo internet (12 %) kot v gosto (15 %) ali srednje gosto naseljenih območjih (13 %). Razlike pri uporabi interneta glede na stopnjo urbanizacije območja opazamo tudi pri uporabi e-bančništva: 24 % uporabnikov te storitve je med uporabniki interneta v redko naseljenih območjih, 29 % v srednje gosto naseljenih, 31 % pa v gosto poseljenih območjih. Informacije, povezane z zdravjem, je iskalo 38 % uporabnikov v redko naseljenih in 46 % v gosto in srednje gosto naseljenih območjih.

26 % uporabnikov interneta, starih 10-74 let, je v prvem četrtletju 2010 odgovorilo, da je v zadnjih 12 mesecih pred anketiranjem nakupovalo prek spleta; v srednje gosto naseljenih območjih je bilo takih uporabnikov največ (32 %), v redko poseljenih območjih pa najmanj (22 %).

Uporabniki z naprednejšimi e-veščinami številnejši v srednje gosto naseljenih območjih

71 % uporabnikov interneta v starosti 10-74 let je v prvem četrtletju 2010 že uporabljajo iskalnik oz. brskalnik za iskanje informacij na internetu. V srednje gosto naseljenih območjih je bilo takih oseb največ, 76 %; v gosto naseljenih območjih jih je bilo 73 %, v redko naseljenih območjih pa 66 %.

Podobno se je izkazalo tudi za pošiljanje e-pošte s pripetimi datotekami: ta način komunikacije je uporabilo največ posameznikov v srednje gosto naseljenih območjih, in sicer 64 %; v gosto naseljenih območjih je bilo takih uporabnikov 58 %, v redko naseljenih območjih

pa 54 %. Pri pošiljanju sporočil v spletne klepetalnice, novičarske skupine, spletne forume je bil delež uporabnikov prav tako najnižji v redko naseljenih območjih (25 %), višji je bil v gosto naseljenih območjih (31 %), najvišji pa v srednje gosto naseljenih območjih (35 %). Pri uporabi interneta za telefoniranje je bila razlika v odstotkih uporabnikov glede na gostoto naseljenosti območja, v katerem so ti bivali, manjša: v gosto naseljenih območjih je uporabljalo internet za ta namen 25 % uporabnikov, v srednje gosto naseljenih 22 %, v redko naseljenih območjih pa 20 %.

6 Vrste internetnih povezav v gospodinjstvih¹ po stopnji urbanizacije, Slovenija, 1. četrletje 2010

	Slovenija delež (%)	Gosto poseljena območja delež (%)	Srednje gosto poseljena območja delež (%)	Redko poseljena območja delež (%)
Ozkopasovna povezava ²	6	3	6	8
Širokopasovna povezava	62	64	69	55
Modem	3	1	3	3
ISDN	3	3	3	4
xDSL	34	27	34	37
Kabelski dostop	21	38	25	11

(1) Gospodinjstva lahko dostopajo do interneta prek več vrst povezav.

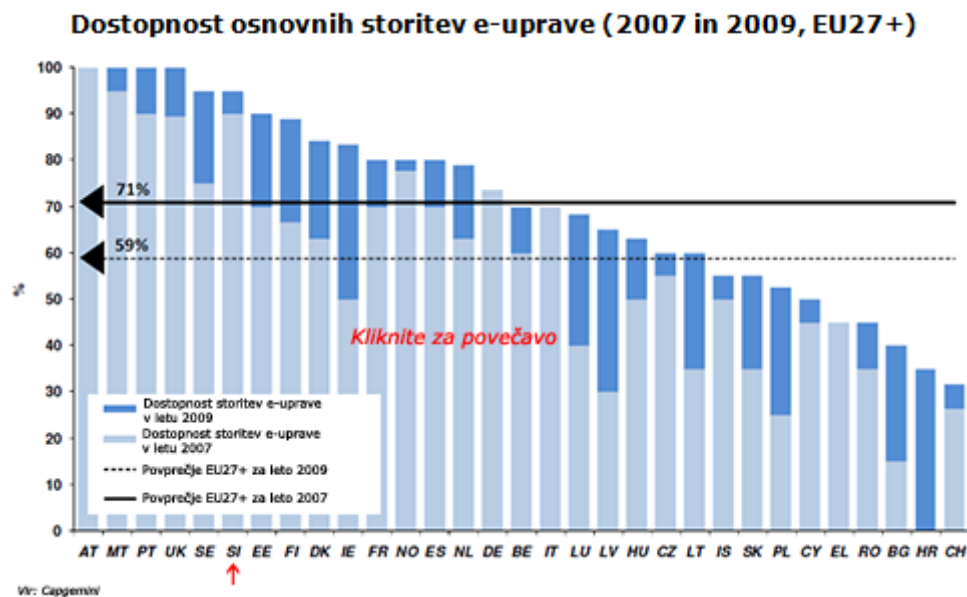
(2) Gospodinjstva, ki uporabljajo samo ozkopasovno

3 E-UPRAVA

Rezultati poročila 8. meritve razvitosti e-uprave v Evropski uniji kažejo (študija Cap Gemini), da se dostopnost dvajsetih osnovnih storitev e-uprave v državah članicah še vedno izboljšuje.

Dostopnost osnovnih storitev e-uprave na ravni povprečja EU27+, ta poleg držav članic vključuje še podatke za Hrvaško, Islandijo, Norveško in Švico, je leta 2009 znašala 71 %, 12 odstotnih točk več kot leta 2007.

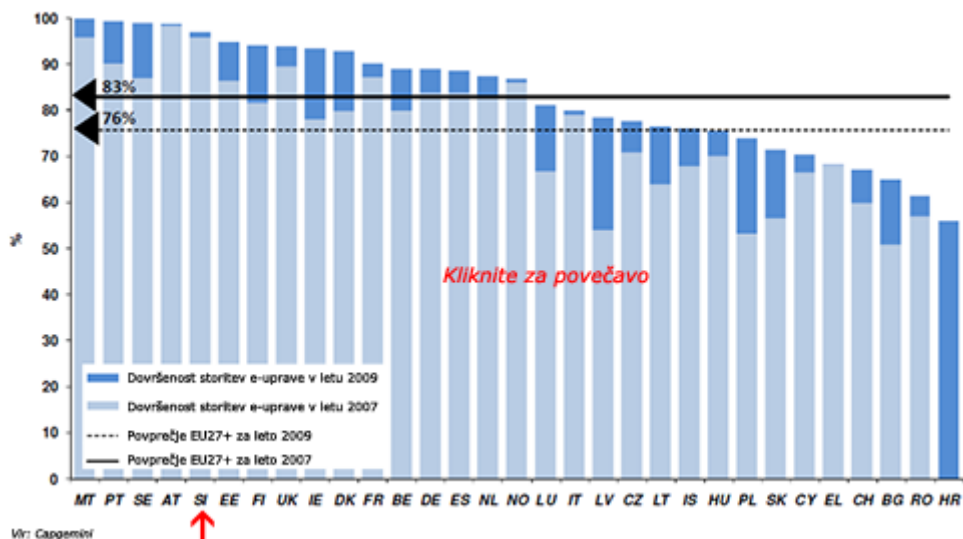
Slovenija je glede dostopnosti osnovnih storitev dosegla rezultat 95 %, kar je odličen dosežek, saj si s Švedsko deli 2. mesto. Prvo mesto (100 %) si delijo države Malta, Avstrija, Portugalska in Združeno kraljestvo. Estonija se z 90 % dostopnostjo uvršča za Slovenijo, na 3. mesto.

Povprečje EU27+ na področju dovršenosti storitev e-uprave, kjer se ocenjuje predvsem stopnja interakcije med ponudnikom storitve in uporabnikom, je leta 2009 znašala 83 %, dve leti prej pa 76 %.

Slovenija se tudi kar se tiče dovršenosti storitev z rezultatom 97 % uvršča med vodilne države, točneje na 3. mesto. Malta in Portugalska sta dosegli maksimalno dovršenost, z 99 % jima na 2. mestu sledita Avstrija in Švedska. Tudi tu Sloveniji sledi Estonija, ki se z rezultatom 95 % uvršča na 4. mesto.

Dovršenost storitev e-uprave (2007 in 2009, EU27+)

Slovenija se po kazalnikih razvitosti e-uprave uvršča zelo dobro. Naslednja tabela nam kaže:

Raziskava	Kazalniki merjenja razvitosti e-uprave	Slovenija (rang)	Število držav
CapGemini(2009)	Zrelost spletnih storitev	5	EU 27
CapGemini(2009)	Razpoložljivost 20 osnovnih javnih storitev na spletu	5	EU 27
UN E-Government Survey(2008)	Indeks prisotnosti na spletu	23	EU 27
UN E-Government Survey(2008)	Indeks prisotnosti na spletu	51	192 držav članic ZN
Brown university Survey (2008)	Razvitost e-uprave	27	EU 27
Brown university Survey (2008)	Razvitost e-uprave	112	198 držav po svetu

4 NAJPOMEMBNEJŠI AKTERJI V IKT V SLOVENIJI

V Sloveniji je v dejavnosti IT po prodaji največji Mobitel, nato Telekom Slovenije, sledi Simobil, IBM Slovenija, S&C-sistemske integracije, na sedmem mestu je Telekomunikacijski inženiring, na osmem mestu Avtenta, deveto mesto pripada družbi Telemach in deseto hiši Gambit trade.

Po kapitalu pa je vrstni red naslednji:

- Telekom Slovenije,
- Simobil,
- Telemach Rotovž
- Actual I.T.
- UPC Ljubljanski kabel
- NIL Skupina,
- S&T Slovenija
- Debitel
- SRC-sistemske integracije.

Največ zaposlenih v dejavnosti informacijske tehnologije ima Telekom Slovenije, drugi je Mobitel in na tretjem mestu je SRC-sistemske integracije.

Največ podjetij je v Sloveniji v skupini IKT je v panogi računalniškega programiranja in svetovanja. V tej skupini je registriranih več kot 60 % družb. Do leta 2011 je bilo registriranih 5.596 družb. V zadnjih letih se v panogi na leto ustanovi cca 255 družb. Največ se jih ustanavlja v osrednjeslovenski regiji, na drugem mestu je podravska, na zadnjem mestu pa notranjsko - kraška regija.

Prevladujejo predvsem mikro podjetja. Srednjevelikih in velikih je le 1 %. V letu 2009 se je v panogi IKT zaposlovalo 11.500 ljudi, kar predstavlja 6 % manj kot leta 2008. Kriza zmanjšuje zaposlovanje. V letu 2002 so podjetja zaposlovala v povprečju sedem delavcev, leta 2009 le tri.

Le 3,3 % vseh registriranih podjetij posluje s tujim kapitalom, pri tem pa najdemo 1,3 % družb, ki poslujejo z mešanim kapitalom. registrirana podjetja so večinoma v zasebni lasti, takih je 99 %. Znotraj panoge je le šest državnih podjetij.

Povprečno podjetje v IKT panogi je na podlagi finančnih podatkov ustvarilo 580.600 € prometa, kar je za 22 % manj kot leta 2008. čeprav so se prihodki zmanjšali, je povprečno podjetje še vedno imelo dobiček.

5 ZAKLJUČEK

Slovenska informacijska družba je dokaj povprečno razvita, saj po večini kazalnikov dosegamo le povprečje Evropske unije.

Vlaganja v informacijsko tehnologijo so v Sloveniji med najnižjimi v Evropski uniji.

Edina kazalnika po katerih izstopamo sta kazalnika uporabe storitev e-uprave med podjetji in razvitost e-uprave (ob upoštevanju CapGemini). Uporaba storitev med državljani je nizka, še posebno uporaba storitev na višjih stopnjah.

Sled vsemu se ugotavlja, da Slovenija stagnira na področju razvitosti informacijske družbe in e-uprave.

Potrebna so nova vlaganja v tovrstna področja in nov pristop k oblikovanju prioritet na teh področjih.

Projekt iCON / Konkurenčnost MSP - Inovativnost in kooperativno podjetništvo sofinanciran v okviru Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013 iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj in nacionalnih sredstev

ProgettiCON / Competitività delle PMI - Innovazione e cooperazione tra imprese finanziato nell'ambito del Programma per la Cooperazione Transfrontaliera Italia-Slovenia 2007-2013, dal Fondo europeo di sviluppo regionale e dai fondi nazionali.